

DeCarbon
Home

Asiantuntijuus rakennussektorilla

Merja Koskela

Markkinoinnin ja viestinnän yksikkö

Vaasan yliopisto

Julkisen keskustelun areenat

Journalistinen media

Ylilauta
Advocate for internet freedom

KESKUSTELU

Verkkokeskustelut

Asiantuntijuus

- Asiantuntijalla on koulutuksen, kokemuksen tai organisaatiojäsenyyden tarjoamaa tietoa ja kokemusta jostakin aiheesta (ns. suljettu asiantuntijuus).
- Asiantuntija on se, jonka yhteisö (ja yleisö) tunnistaa asiantuntijaksi (ns. avoin asiantuntijuus).

-Asiantuntijuuden tyyppejä

- Kiteytynyt tietämys:
 - tuttujen ongelmien rutiininomainen ratkaiseminen
- Joustava tietämys:
 - uusien ongelmien ratkaisemisessa vaadittujen tietojen ja taitojen johtaminen asiantuntijan tiedosta
 - perusteltujen neuvojen ja ohjeiden tarjoaminen
- Dynaaminen asiantuntijuus:
 - tarkoituksenmukainen toiminta uusissa tilanteissa, uusien ongelmien ratkaisu

Rakennusalan asiantuntijuus journalistisessa mediassa

- Asumisen ja rakentamisen kysymyksissä yhteiskunnallisessa keskustelussa ääneen pääsevät
 - institutionaaliset asiantuntijat koulutuksensa ja työnsä perusteella;
 - edustukselliset asiantuntijat tiettyyn organisaation kuulumisensa perusteella;
 - kokemus- tai kenttäasiantuntijat omien käytännön kokemustensa perusteella sekä
 - ”oman elämänsä asiantuntijat”, joilla on mielipide.
- Rakennusalan asiantuntijan ääni kuuluu mediassa, kun häneltä pyydetään näkemyksiä (sitaatit) tai kun hän haluaa niitä jakaa (mielipidekirjoitukset).
- Rakennusalan asiantuntija mediassa on usein yrityksen edustaja, jolla on tuote- ja materiaaliosaamista.
- Rakennusalalla perinteinen institutionaalinen asiantuntijuus arvostettua, ei niinkään haastettua.
 - Media toimii kuitenkin asiantuntijuuden määrittelyn areenana.

”ABB:n **tuotemerkkinointijohtaja** Jami Sorsan mukaan Smartlab mahdollistaa sellaisen ketterän kehityksen, jota ei voi tehdä valmiiksi rakennetuissa asunnoissa. ... ”Haluamme testata myös erilaisia rajapintoja...”, Sorsa sanoo.

Skanskalle Smartlab on ennen kaikkea paikka, jossa voi testata erilaisia ideoita. **Skanskan kehityspäällikkö** Tuomas Koivula vertaa sitä autojen testipenkkiin. ”Helposti sitä alkaa pyöritellä, että minkälaisia teknologisia juttuja Smartlabiin saa. Tavoitteena ei kuitenkaan ole härpäke-elämä vaan hyvä elämä”, Koivula sanoo.” (Taipale; HS Digi 6.12.2020)

Mediassa vallalla ratkaisukeskeisyys

- Ilmastoviisaan asumisen käsittely journalismissa
 - Ratkaisukeskeisyys -> kestävä asuminen esitetään ratkaisuna ilmastonmuutokseen
 - Erilaiset arvot voivat ohjata yhteiseen päämäärään
 - Tasa-arvo ja solidaarisuus vs. markkinatalous ja teknologia

Mediakeskustelun painotukset

TONTILLE ei tullut sähköliittymää. ”Se meni sitten siihen, että hankin tuulimyllyn.”

MIES ESITTELEE dieselillä toimivaa aggregaattia, joka seisoo omassa eristetyssä kopissaan. **Hän puhuu pitkän tovin maallikolle käsittämättömin teknisin termein.** Hän kertoo, miten ratkaisi jonkin akun virransyöttöön liittyvän ongelman tekemällä innovatiivisia kytkentöjä. Taidat olla propellipää?

”Niin on moni sanonut.”

ONNISTUISITKO tällainen asuminen sellaiselta, jolla ei ole asiantuntijan taustaa?

Ei. Tällaista varten täytyy ymmärtää, miten sähkö ja siihen liittyvät laitteet toimivat.

(Sorjanen 11.8.2019 HS Digi, Koti korkealla; haastattelussa Hannu Mäkinen, joka muutti Inariin)

Rakennusalan asiantuntijuus sosiaalisessa mediassa

- Eri alustoilla erilaiset reunaehdot
 - Yleensä kansalaiset etsivät tietoa ja pyytävät apua; saavat sitä ”asiantuntijoilta”
 - Sekä tietoa että mielipiteitä, joista neuvotellaan.
- Asiantuntijuus toimii yksilön identiteetin rakentajana
- Asioista muodostetaan kollektiivisesti erilaisia, enemmän tai vähemmän jaettuja näkemyksiä
- Eri alustoilla arvioidaan asiantuntijoita ja neuvotellaan asiantuntijuudesta. Alustojen kautta voidaan nostaa tiettyjä ”asiantuntijoita” esille, mutta rakennusalan asiantuntijuus ei henkilöidy.
 - Jaetut näkemykset tukevat yhteisöllisyyttä. Toisto ja julkaisujen jakaminen lisäävät uskottavuutta.
- Asiantuntijoiden haastaminen voidaan myös nähdä vastuullisena

Asiantuntijuus ilmastoviisaan asumisen edistäjänä

- Missä määrin ilmastoviisasta asumista voidaan edistää asiantuntijatiedon avulla?
- Tiedollisten aukkojen tyyppi ratkaisee:
 - Ongelmat
 - Voidaan ratkaista tarjoamalla lisää tietoa niille, joilla sitä ei ole.
 - Dilemmat
 - Syvällistä erimielisyyttä, joka on ratkaistavissa vain kuuntelemalla ja kompromisseja tekemällä.
 - Paradoksit
 - Aiheesta on ristiriitaista tietoa, ja tiedon lisääminen johtaa pirstaloitumiseen. Ei ratkaistavissa, mutta hyväksyttävissä?

Lähdeluettelo

Alrøe, H. F. & E. Noe (2011). The Paradox of Scientific Expertise: A Perspectivist Approach to Knowledge Asymmetries. *Fachsprache*, 3-4/2011, 152-167.

Coen, S., J. Meredith, R. Woods & A. Fernandez (2020). Talk Like an Expert: The Construction of Expertise in News Comments Concerning Climate Change. *Public Understanding of Science*, 30(4), 400-416. <https://doi.org/10.1177/0963662520981729>

Eriksson G. & J. Thornborrow (2016). Mediated forms of ordinary expertise. *Discourse, Context & Media* 13(part A): 1–3.

Fogde, Sanna (2022). Ilmastoviisaan asumisen representaatiot. Tarkastelussa Yleisradion verkkouutiset. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto. Viestintätieteet. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022050131750>

Jokinen, L. (2023): ”Uskon myös, että ekologisuudella on merkitystä yhtiön imagolle ja sitä kautta asuntojen arvolle” Ympäristövastuullisen asumisen ja rakentamisen motiivit mediassa. Pro gradu – tutkielma. Vaasan yliopisto. Viestintätieteet.

Karppinen, Paula (2022). ”Nyt menee huomattavasti paremmin maapallon kannalta nämä asumisjärjestelyt” Lähiöasukkaiden tunteet vähähiilisestä asumisesta. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022052438577>

Koskela, M., L. Kääntä, E. Salmela & H. Syrjälä (tulossa). ”How do we replace concrete?” Building sector professionals addressing knowledge asymmetries about climate-wise housing.

Koteyko N., R. Jaspal & B. Nerlich (2013). Climate change and ‘climategate’ in online reader comments: A mixed methods study. *The Geographical Journal* 179: 74–86.

Kääntä, L., M. Koskela, H. Syrjälä & E. Salmela (tulossa). ”We need to make carbon-neutral buildings.” Discourses of responsible expertise in Finnish professional media.

Uutela, Elina & Esa Väliaverronen (2022). Kenet nähdään asiantuntijana? Asiantuntijuuden määrittely Maria Nordinin Eeroon oireista -kurssia koskevassa verkkokeskustelussa. *Yhteiskuntapolitiikka* 87(1).

Wardle, C. & H. Derakhshan (2017). *Information Disorder. Toward an interdisciplinary framework for research and policy making*. Strasbourg: Council of Europe.